

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ'NİN (GBOK)
25. DÖNEM TOPLANTISINA İLİŞKİN NOT

Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin (GBOK) 25. dönem toplantısı 4 Mart 2011 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Türk heyetine Avrupa Birliği Genel Müdürü Murat YAPICI, AB heyetine ise Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Direktörü Alexandra CAS GRANJE başkanlık etmiştir. Toplantıda ele alınan hususlar gündem maddeleri itibariyle aşağıda yer almaktadır.

1. Giriş

Toplantının başlangıcında, tarafımızca, Gümrük Birliği Ortak Komite toplantılarının ve taraflar arasındaki sorunların çözümünde karşılıklı diyalogun önemi vurgulanarak, 120 milyar doları aşan ticaret hacmine sahip ticaret partnerleri ve 15 yıldır yürürlükte bulunan Gümrük Birliği ortakları olarak ikili ticarete bazı sorunlarla karşılaşılmasının normal olduğu ve Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişinin temini açısından sözkonusu problemlerin çözümüne büyük önem verildiği belirtilmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye için önem arz eden Serbest Ticaret Anlaşmaları, ortak ticaret politikasına ilişkin alanlarda AB karar alma mekanizmalarına katılım ve karayolu kotaları gibi uzun süredir gündemde olan sorunlara çözüm bulunamadığı ifade edilmiştir. Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişinin sağlanmasının her iki tarafın sorumluluğunda bulunduğu ve 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK)'nin sadece Türkiye tarafından üstlenilmesi gereken bir yükümlülük olarak görülmekten vazgeçilmesi gerektiği dile getirilmiştir.

Tarafımızca devamla, ticaret istatistiklerinden bahisle, AB'nin Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olduğu, taraflar arasındaki ticaret hacminin küresel kriz yılı olan 2009 yılı haricinde sürekli artış gösterdiği, Gümrük Birliği'nin 15 yıllık sürecinde Türkiye'nin AB'nin on ikinci ihracat pazarı konumundan beşinci sıraya yükseldiği ve EUROSTAT verilerine göre Türkiye'nin, Amerika ve İsviçre'nin ardından AB'nin en çok ticaret fazlası verdiği üçüncü ülke konumunda olduğu, bu itibarla AB ihracatçılarının Türk pazarına girişte önemli bir engelle karşılaşmadığının görüldüğü vurgulanmıştır.

Komisyon tarafından, Gümrük Birliği ile Türkiye-AB arasında çok önemli bir ekonomik entegrasyon gerçekleştirildiği ve bu bağlamda güçlü bir ilişki tesis edildiği, buna karşın uzun yıllardır süregelen "ticareti bozucu" konular bulunduğu dile getirilmiştir.

2. Toplantı Gündeminin Kabulü

Komisyon tarafınca, toplantıdan kısa süre önce karşılıklı tanımaya ilişkin hususun "Diğer Konular" başlığı altında gündeme eklendiği belirtilmiş ve ekte yer alan toplantı gündemi kabul edilmiştir.

3. 24. Dönem GBOK Toplantısı Tutanağının Kabulü

24. dönem toplantı tutanağı, taraflar arasında daha önce sağlanmış olan mutabakat çerçevesinde kabul edilmiş ve Türk tarafınca hazırlanan tutanak imzalanmak üzere AB tarafına tevdi edilmiştir.

4. Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) Müzakereleri

Bu gündem başlığı altında tarafımızca, Türkiye'nin AB'nin tercihli ticaret politikasına uyum yükümlülüğü kapsamında STA müzakerelerini tamamlamak için gerekli gayreti göstermekte olduğu belirtilerek devam eden müzakere süreçleri ve girişimde bulunulmuş olan ülkeler hakkında bilgi verilmiştir.

Tarafımızca, ülkemizin AB STA'larını üstlenme konusunda elinden gelen tüm çabayı sarf ettiği, bu çerçevede, son olarak;

- Ürdün ve Şili ile imzalanan STA'ların 1 Mart 2011 tarihi itibariyle yürürlüğe girdiği,
- Morityus ile Ocak ayında STA'nın parafe edildiği,
- Son GBOK toplantısından bu yana Güney Kore, Malezya ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti ile müzakereler gerçekleştirildiği,
- Hindistan ve Endonezya ile Ortak Çalışma Gruplarının çalışmalarını sürdürdüğü ifade edilmiştir.

Tarafımızca, AB'nin STA'larının ülkemizce üstlenilmesi sürecinin hareketli hedef olmaya devam ettiği, AB ile STA müzakere eden ülkelerin Türkiye ile STA müzakerelerine başlamak konusundaki isteksizliğinin altında yatan iki temel nedenin; malların serbest dolaşımı prensibi sayesinde AB ülkeleri üzerinden Türkiye'ye gümrük vergisiz mal ihraç etme imkânının bulunması ve ülkemizin AB Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi(GTS)'ni uygulaması sonucu bu ülkelerden bazılarında halihazırda tek taraflı taviz tanınması olduğu vurgulanmıştır.

Bu çerçevede, Türkiye'nin GTS uyguladığı Meksika'nın ısrarla Türkiye ile müzakerelere başlamayı reddettiği, Cezayir'in Avrupa-Akdeniz Ortaklığı kapsamında yer alan ve ülkemizin STA müzakerelerine başlayamadığı tek ülke olduğu dile getirilmiştir.

Mezkûr konuların uzun süredir Gümrük Birliği Ortak Komite toplantıları gündeminde yer aldığı, bu çerçevede Komisyon tarafından

- Cezayir ve Meksika tarafına mektuplar iletildiği,
- AB'nin devam eden müzakereleri kapsamında, ilgili ülkeleri Türkiye ile müzakerelere başlamak ve sonuçlandırmak için davette bulunulduğuna ilişkin tarafımıza bilgi verildiği,
- ayrıca, AB'nin Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinin ardından ilgili ülkeyi Türkiye ile mümkün olan en kısa sürede müzakerelere başlamaya ve tamamlamaya davet eden bir "Türkiye Hükümü" konulduğu,

bununla birlikte tüm bu girişimlerin mevcut sorunların çözümünde yetersiz kaldığı dikkate alınarak Komisyon'un somut desteğinin beklendiği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye'nin STA müzakerelerine AB ile eş zamanlı başlaması ve Türkiye'ye anlaşmanın ve menşe kurallarına ilişkin protokollerin taslaklarının iletilmesi konusundaki taleplerimiz iletilmiştir.

Öte yandan, Komisyon'a Moldova ile müzakerelerin başlamasına yönelik desteklerinden duyulan memnuniyet ifade edilmiş, buna karşın Kanada ile müzakerelerde Kanada tarafının Türkiye-AB Gümrük Birliği'nden habersiz olduğunun görüldüğü dile getirilmiştir. Ayrıca, AB tarafından Ukrayna'ya Türkiye ile STA müzakerelerine başlanmaması gerektiği ve Malezya'ya ise Türkiye'nin STA müzakerelerini AB'den önce tamamlayamayacağı yönünde olumsuz telkinlerde bulunulduğuna dair muhataplarımızdan bilgi alındığı, bu durumun ülkemizin yürüttüğü STA müzakereleri sürecine zarar verdiği, ülkemize bu süreçte sürekli ve tutarlı bir destek verilmesinin beklendiği ve bu türden mesajların üçüncü ülkeler yerine ülkemizle paylaşılmasının daha yerinde olacağı belirtilmiştir.

Komisyon tarafınca, Türkiye için konunun son derece önemli olduğunun farkında olduğu, Komisyon'un elinden gelen çabayı gösterdiği, sorunun detayları ile taraflar arasında gerçekleştirilen teknik toplantılarda ele alındığı ve bu çerçevede Türkiye tarafından telafi edici önlemler alınabileceğinin bilindiği, konuya ilişkin toplantılar düzenlenerek, mümkün olan bilgilerin paylaşılmasına yönelik daha önceden de teklifte buldukları belirtilmiştir. Öte yandan Ukrayna ve Malezya için ilgili birimlerle görüşüleceği, Türkiye'nin AB'den önce bir STA'yı yürürlüğe koyamayacağına bir gerçek olduğu, ancak Malezya ile mevcut durumun düzeltilmesi için gerekenin yapılacağı vurgulanmıştır.

Tarafımızca, Ticaret Komiseri olduğu dönemde Catherine ASHTON'dan alınan 20 Kasım 2008 tarihli mektuba atıfla, sözkonusu mektupta yer alan ve Türkiye'nin konuya ilişkin sorunlarının çözümüne yönelik olarak önerilen Eylem Planı'nın hayata geçirilmesi ve geliştirilmesi talep edilmiştir.

Komisyon tarafı sözkonusu mektubun kendilerine tevdi edilmesini talep etmiş ve anılan Eylem Planı'nı inceleyecekleri ifade edilmiştir. Eylem Planı'nda yer aldığı belirtilen bazı hususların ise halihazırda yerine getirildiğini düşündükleri vurgulanmıştır.

Tarafımızca, konuya ilişkin taleplerimizde Eylem Planı'na açık bir şekilde referans yapılacağı vurgulanmıştır.

Tarafımızca devamla, ülkemiz tarafından uygulanması öngörülen telafi edici vergi hakkında bilgi verilmiş ve bu kapsamda, Avrupa Birliği ile STA imzalayan ancak ülkemiz ile bu tür bir anlaşma imzalamaktan imtina eden ülkeler kaynaklı ticaret sapmasının önüne geçilmesini teminen telafi edici önlem alınmasına yönelik taslak bir mevzuat hazırlandığı ve Meksika menşeli otomobillere uygulanması öngörülen önleme ilişkin mevzuat taslağının Komisyon'a bildirildiği, bu çerçevede alınacak önlemin AB'nin tercihli tarifesi ile Ortak Gümrük Tarifesi arasındaki fark kadar uygulanacağı, ayrıca menşe tespitine yönelik ilave bir belge talep edilmeyerek ithalatçı beyanının yeterli olacağı bildirilmiştir.

Tarafımızca devamla, mezkûr tedbirlerin 1/95 sayılı OKK'nın 16. maddesi 3. fıkrası ve/veya 58. maddesi 2. fıkrası ve DTÖ Anlaşması GATT 24. madde 9. paragrafa ilişkin ek çerçevesinde alındığı, sözkonusu mekanizma ile ticaret sapmasından kaynaklanan zararın telafisinin yanı sıra Türkiye ile STA müzakerelerine yanaşmayan ülkeleri ikna etmeye yönelik bir araç tesis edilmekte olduğu vurgulanarak konuya ilişkin Komisyon'un desteği talep edilmiştir.

Komasyon tarafınca kendilerine iletelen mevzuat taslağının hukuki açıdan ele alındığı ve müteakip GBOK toplantısında konu hakkında Komasyon'un değerlendirmelerinin tarafımıza iletileceği, ancak gayrı resmi olmak kaydıyla mevcut durumda bir sıkıntı görülmediği belirtilmiştir.

5. Dış Ticarete Standardizasyon Rejimi Kapsamında nc lke Menşeli Olan ve AB'de Serbest Dolaşıma Girmiş rnlere Yönelik Denetimler

Bu gündem başlığı altında, Komasyon tarafınca, 2009 yılından itibaren Gümrük Birliği ykmllklerimizde aykırı bir şekilde, ATR belgesi eşliğinde AB üzerinden gelen üçüncü ülke menşeli ürünlere yönelik gümrüklerde ithalat denetimleri gerçekleştirildiği, anılan uygulamanın malların serbest dolaşımına aykırı olduğu, bununla birlikte pilot uygulama aşamasında olan ve tarım ürünleri ile kişisel koruyucu donanımlara uygulanan bilgisayar tabanlı ve risk analizine dayalı yeni bir sistemin başlatıldığının bilindiği ifade edilmiştir. Öte yandan, söz konusu sisteme ilişkin yeterli bilgileri olmadığı belirtilerek sistemin diğer Yeni Yaklaşım Direktiflerini de kapsayacak şekilde ne zaman ve nasıl diğer ürünlere teşmil edileceği sorulmuştur.

Konuya ilişkin tarafımızca, AB'nin Türkiye Delegasyonu ile bir toplantı gerçekleştirildiği ve sisteme ilişkin bilgi verildiği, hâlihazırda bazı tarım ürünleri ile belirli sayıdaki kişisel koruyucu donanımlar için uygulanan sistemin 13 Mart 2011 tarihi itibariyle pil ve akümülatörlere teşmil edileceği, yazın ise uygulamanın oyuncaklarda başlamasının ngrldğı, ancak diğer ürünler için bir takvim verilemeyeceği, sistemin çok başarılı olduğu ancak çıkabilecek aksaklıklara karşı temkinli olunduğu bilgisi verilmiş, ayrıca uygulamanın öncelikle DTM'nin denetlediği ürünlere başlayacağı, sistemin tam kurulmasının ardından TSE'nin denetlediği ürünlere yaygınlaştırılabileceği ifade edilmiştir.

Komasyon tarafınca, konunun çok sayıda farklı birimi ilgilendirdiği, bu itibarla sistem tam olarak yürürlüğe girmeden önce Komasyon birimlerinin de görüşünün alınmasını teminen, tarafımızca kendilerine bir sunum yapılması ve yazılı bilgi verilmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilerek müteakip GBOK toplantısı öncesinde bir toplantı yapılması talep edilmiştir.

Bu çerçevede, taraflar 7 Nisan 2011 tarihinde yapılması öngörülen müteakip GBOK toplantısı öncesinde Brüksel'de Komasyon birimlerine bir sunum yapılması hususunda mutabakata varmıştır.

6. Eski, Kullanılmış ve Yenileştirilmiş rnlere Yönelik İthal Lisansları

Bu gündem başlığı altında, Komasyon tarafınca ülkemizin uzun süredir devam eden konuya ilişkin uygulamaları çerçevesinde eski, kullanılmış ve yenileştirilmiş ürünlerin ithalatına yönelik bir yasak uygulandığı, mezkûr uygulamanın Gümrük Birliği ykmllklerimizde aykırı olduğu, söz konusu uygulama kapsamında yeni ürünlerin bile eski olarak addedildiği, bu bağlamda ülkemizin de taraf olduğu UN/ECE Anlaşması çerçevesinde uluslararası standartlara göre üretilen yenileştirilmiş lastiklerin ticaretine izin verilmediği belirtilmiştir.

Öte yandan, 14 Ocak 2011 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda mutabık kalındığı üzere ülkemiz tarafından açılımda bulunulması talep edilen ürünlere ilişkin bir liste hazırlandığı, bu çerçevede hazırlanan listenin kısa zaman içerisinde Msteşarlığımıza iletileceği ifade edilmiştir.

Tarafımızca cevaben, listeyi incelemeyen bir taahhütte bulunulamayacağı vurgulanarak, listenin incelenmesinin ardından konunun değerlendirileceği bildirilmiştir.

7. Türkiye Tarafından Uygulanan Gözetim Önlemleri ve CIF Fiyatları

Komisyon tarafınca, ülkemizin referans fiyat (eşik fiyat) uygulaması kapsamında beyan edilen fiyatın, eşik fiyattan düşük olması durumunda, gözetim uygulamasına başvurduğu ve CIF fiyatının asgari ithalat fiyatı olarak uygulandığı belirtilerek AB'nin sözkonusu uygulamanın kapsamı dışında tutulması talep edilmiştir.

Tarafımızca, gözetim tedbirlerinin bir ticaret politikası aracı olarak kullanıldığı ve eşik fiyat uygulamasının, Komisyon tarafının talepleri doğrultusunda, çoğunlukla AB fiyatları baz alınarak uygulandığı, eşik fiyat belirlenmemesi durumunda, sadece eşik fiyatın altında kalan ürünler için değil tüm ürünler için bildirimde bulunulması gerekeceği, mevcut durumda AB ihracatçılarının etkilenmemesine azami özen gösterildiği ve AB ihracatçıları ile temaslarımızdan, konuya ilişkin şikâyetlerinin bulunmadığı belirtilmiştir.

Bunun yanı sıra, eşik fiyatın asgari ithalat fiyatı olarak uygulanmadığı, talep edilen belgeleri tamamlamak istemeyen ve genellikle ürünlerini kayıt dışı piyasada satan ithalatçıların kendi istekleri ile bu ürünleri CIF fiyatından beyan ettiği, operasyonel sebeplerden ötürü AB'nin uygulama dışında tutulma imkânı bulunmadığı, CIF fiyatının AB ürünlerini uygulamadan hariç tutmak için en etkili yöntem olduğu, aksi takdirde ticaret sapması sorunlarıyla karşılaşılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, ülkemiz uygulamaları kapsamında gözetim belgesi başvurusu reddedilen AB firması olmadığı, bu tip sorunlarla karşılaşan firmalar olması halinde Komisyon'dan tarafımıza bilgi verilmesi durumunda gerekli gözden geçirmenin yapılacağı bildirilmiştir.

Komisyon tarafından piller ve TV setlerinde sektörden şikâyetler aldıkları ifade edilmiş, bununla birlikte sorunun bu şekilde çözülmesini tatmin edici bulmadıkları ve uygulamanın AB'yi hariç tutacak şekilde gerçekleştirilmesinin yeniden değerlendirilmesi talep edilmiştir.

Tarafımızca cevaben piller ve TV setleri için uygulamanın gözden geçirileceği belirtilmiştir.

8. Tekstilde kayda alma uygulaması

Komisyon tarafınca 2010 yılı Kasım ayında konuya ilişkin açık ve çok olumlu bir toplantı gerçekleştirildiği, uygulamanın amacının izlenebilirliğin sağlanması olduğunun anlaşıldığı, toplantı kapsamında kaydedilen gelişmelerin memnuniyetle karşılandığı, ancak sonuç olarak uygulamanın Gümrük Birliği yükümlülüklerimize aykırı olduğu ifade edilmiştir. Öte yandan, Kasım ayındaki toplantı çerçevesinde kaydedilen gelişmeler için herhangi bir mevzuat değişikliğine ihtiyaç duyup duymadığımız sorulmuştur. Buna ilave olarak, ithalatçılardan ithal edilen ürünün teknik spesifikasyonuna ilişkin ticari sır niteliğinde bilgilerin istendiği belirtilmiştir.

Tarafımızca bahse konu uygulamanın bir gözetim tedbiri niteliğinde olduğu, kayıt sürecine ilişkin olarak Kasım ayındaki toplantıda görüşülen konuların mevcut mevzuatımız çerçevesinde uygulanmakta olduğu, bu itibarla ülkemizce bir mevzuat değişikliği yapılmasına gerek olmadığı, öte yandan uygulama kapsamında ticari sır niteliğinde hiçbir bilgi talep edilmediği, istenen bilgilerin ürünün niteliğine (%100 pamuk gibi) ilişkin olduğu, bu bilgileri

talep eden tek ülkenin Türkiye olmadığı ve bu tip bir bilginin ticari sır niteliğinde olamayacağı, bu bilgileri sağlamak istemeyen firmaların ancak GTİP yanılması yapmak amacıyla sözkonusu bilgileri tevdi etmek istemeyebilecekleri ifade edilmiştir.

Tarafımızca devamla, Kasım ayında EURATEX'in de katılım sağladığı toplantıya atıf yapılarak, toplantıda da belirtildiği üzere, yılda bir defa internet üzerinden kayıt yapılması gerektiği, formda istenen belgelerin kolaylıkla ve çok kısa zaman içerisinde doldurulabilecek nitelikte olduğu, nitekim anılan toplantıda EURATEX'in de sisteme ilişkin bir şikayetinin bulunmadığının görüldüğü, ayrıca müteakip gündem maddesi altında görüşülecek olan tekstil ürünlerine yönelik korunma önlemlerinden AB'nin muaf tutulabilmesi için bir izleme sistemine ihtiyaç duyulduğu, mezkur uygulamanın da bunun için önem ihtiva ettiği vurgulanmıştır.

Komisyon tarafınca uygulamamızın hukuki dayanağı bulunmadığı ve Gümrük Birliği kararına aykırı olduğu, öte yandan sektörün ticari sırra ilişkin spesifik şikayetlerinin tarafımıza iletileceği dile getirilmiştir.

9. Bazı Tekstil Ürünleri İthalatında Türkiye Tarafından Alınan Geçici Önlemler

Komisyon tarafınca, Türkiye'nin iki korunma önlemi soruşturması başlattığına dair bildirimde bulunduğu, AB'nin geçici önlemin kapsamı dışında tutulmasının olumlu bir gelişme olduğu, ancak soruşturmanın içeriği, tedbirin uygulanması ve prosedüre ilişkin AB tarafının soruları bulunduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede, prosedürel açıdan, uygulamanın yasal dayanağı sorulmuş ve AB'nin kesin tedbir alınması halinde bu önlemden de muaf tutulup tutulmayacağı sorulmuştur.

Konuya ilişkin olarak tarafımızca,

- uygulamanın yasal dayanağının AB mevzuatı ile uyumlu olan korunma mevzuatı olduğu,
- DTÖ üyesi olmayan ülkelere de bu mevzuat kapsamında tedbir getirilebildiği,
- mevcut uygulama kapsamında da ilgili ürünlerde ülkemizin DTÖ'de bağlı hadleri bulunmadığından ötürü DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması'nın dışında bir tedbir getirilerek MFN hadlerinde artışa gidildiği,
- bu çerçevede kesin tedbir alınması halinde, AB ve STA ortaklarımızın anılan tedbirin kapsamı dışında tutulacağı,
- AB menşeli ürünler uygulamadan muaf tutulurken, AB'den gelen üçüncü ülke menşeli ürünlerden ilave vergi alınacağı,
- tedbirin OGT'ye ilave bir vergi niteliğinde olacağı,
- uygulama kapsamında ilave menşe belgesi talep edilmeyeceği ve ithalatçının beyanıyla yetinileceği

bildirilmiştir.

Komisyon tarafınca soruşturmanın yürütülmesine ilişkin olarak,

- sonuç olarak alınan tedbir bir DTÖ korunma tedbiri olmasa bile yürütülen soruşturmanın niteliğinin DTÖ standartlarında olmasının beklendiği,

- bu kapsamda, sentetik, yün, el yapımı, vb. ürünlerin çok farklı ürünler olduğu dikkate alınarak, yürütülen soruşturmada yerli sanayiye yönelik zarar tespiti yapılırken bu ürünlere ilişkin sanayilerin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğinin düşünülmesi,
- öte yandan Komisyon'a iletilen belgelerde zararın 2009-2010 yılı arasındaki ithalat artışından kaynaklandığı, ancak 2010 sonrasında ilişkin bir veri bulunmadığı

belirtilerek, soruşturmanın yürütülmesinde bu noktalara dikkat edilmesinin önem arz ettiği vurgulanmıştır. Ayrıca, mevzuatımıza göre hazırlanması gereken ön karar (preliminary determination) talep edilmiştir.

Tarafımızca veri toplama sürecinin devam ettiği, dinleme toplantılarının gerçekleştirileceği, bu kapsamda tüm ilgili tarafların fikirlerinin alındığı, soruşturmanın standartlarının yüksek tutulduğu, AB'nin de ilgili taraf olarak dinleme toplantılarına katılacağı, öte yandan kesin tedbir alınıp alınmayacağına bu aşamada belirsiz olduğu dile getirilmiştir. Bununla birlikte, anılan uygulamadan AB üreticilerinin memnuniyet duyması gerektiği, nitekim Uzak Doğu menşeli ithalatın önemli bir bölümünün yerini AB ve STA partnerlerinin alacağına düşünülmesi belirtilmiştir.

Komisyon tarafından, ilgili taraf olarak dinleme toplantılarına katılım sağlanacağı, bununla birlikte AB'nin amacının Türkiye'nin soruşturmasını eleştirmek olmadığı, ancak AB'de de farklı çıkarların mevcut bulunduğu, bu bağlamda Türkiye'de yatırım yapan AB üreticilerinin yanı sıra, üretimini Uzak Doğu'ya kaydırmış bulunan AB sanayicileri bulunduğu dile getirilmiştir. Ayrıca, uygulanacak menşe kurallarına yönelik bilgi talep edilmiştir.

Ülkemiz tarafından cevaben ülkemizdeki AB yatırımcılarının çıkarlarının yerli üreticilerin çıkarları ile eş tutulduğu vurgulanmış ve tercihsiz menşe kurallarının geçerli olacağı belirtilmiştir.

10. Gümrük Birliği Kapsamındaki Karar Alma ve Danışma Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

Ülkemiz tarafından, AB'nin danışma ve karar alma mekanizmalarına katılım konusunda yaşanan sıkıntıların Türkiye'nin Gümrük Birliği çerçevesinde karşılaştığı temel sorunlarından biri olduğu belirtilerek, ülkemizin Ticaret Politikası Komitesi'ne katılım sağlamasına olanak tanınmadığı, buna karşın Türkiye'nin karar alma süreçlerine dahil edilmesine yönelik tatmin edici bir alternatif geliştirilmediği belirtilerek, ülkemizin Ticaret Politikası Komitesi'ne katılım sağlama imkanı bulunmadığı takdirde, anılan Komite toplantıları öncesi veya ertesinde aynı gündemle "Danışma ve Bilgilendirme Toplantıları" yapılmasına yönelik talebimiz iletilmiştir.

Tarafımızca devamla, 14 Ocak 2011 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda "Danışma ve Bilgilendirme Toplantıları" yapılmasına yönelik bir uzlaşmaya varıldığı, bu toplantıların AB'nin ticaret politikası alanındaki gelişmelere ilişkin ülkemizin bilgilendirilmesi ve bu kapsamda Türkiye'nin görüşünün alınması için uygun bir ilk adım niteliğinde olduğu, buna karşın Türkiye'nin diğer AB üye ülkeleri gibi karar alma sürecine dahil edilmesinin Gümrük Birliği'nin tam ve adil bir şekilde işlemesi için elzem olduğu vurgulanmıştır.

Tarafımızca, ayrıca, ülkemiz uzmanlarının AB ile mevzuat uyumu yükümlülüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmesi amacıyla, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren daha fazla sayıda teknik komiteye katılım sağlanmasının önemi ifade edilerek, hâlihazırda sınırlı

sayıda komiteye katılım sağlandığı belirtilmiştir. Son olarak yeni bir komite talep listesinin 2010 yılı Ekim ayında Komisyon'a iletildiği ve Komisyon'un 4 Şubat 2011 tarihli cevabında Türkiye'nin hiçbir yeni komiteye katılımının kabul edilmediği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) Komitesinin de dahil olduğu bazı komitelere katılımın ülkemizin ticari çıkarlarının yanı sıra konuya ilişkin çalışmaların takibi ve mevzuat uyumu açısından önem taşıdığı dile getirilmiştir.

Komisyon tarafından, teknik komitelere katılıma ilişkin olarak daha önce dile getirilen değerlendirmeler tekrarlanarak, aday ülke statüsü nedeni ile Türkiye'nin ilgili mevzuata AB ile tam uyum sağlanması durumunda yalnızca danışma nitelikli komitelere katılım sağlayabileceği ve Ticaret Politikası Komitesi'ne katılımın, tam üyelik sonucunda mümkün olabileceği dile getirilmiştir.

Tarafımızca cevaben, mezkur hususların sistemik bir sorunun varlığına işaret ettiği, aday ülkelerden farklı olarak Gümrük Birliği uyarınca Türkiye'nin karar alma sürecine katılım sağlayamadığı mevzuata hemen uyum sağlamak zorunda olduğu ve bu itibarla soruna yönelik bir çözüm aranması gerektiği, "Bilgilendirme ve Danışma Toplantıları"nın bilgilendirme ve danışma görevi görebileceği, bununla birlikte anılan mekanizmanın ticari sorunlar dahil edilerek gayri resmi GBOK toplantılarına dönüştürülmemesi gerektiği belirtilmiştir.

Komisyon tarafınca, sistemik problem olduğu düşünülüyorsa çözüm için 1/95 sayılı OKK'nın değiştirilmesini teklif edebileceğimize dikkat çekilmiştir. Ayrıca, mezkûr konunun 14 Ocak 2011 tarihli toplantı ertesinde ülkemize iletilen ve mektupta teyit bekleyen konular arasında yer aldığı, mektuba verilecek cevabımız çerçevesinde konuya ilişkin anlayışımızın netleştirilebileceği dile getirilmiştir. Diğer taraftan, ticari konuların bir bütün olarak bilgilendirme içerisinde değerlendirilmesi gerektiği, her ikisinin birlikte ele alınabileceği savunulmuştur.

Öte yandan, tarafımızca "Bilgilendirme ve Danışma Toplantıları" ile ilgili olarak, pazara giriş problemleri ile anılan mekanizmanın etkinliğinin azaltılmaması gerektiği yeniden vurgulanmıştır. Bu çerçevede Komisyon tarafından cevaben ülkemize iletilen mektuba verilecek cevapta talebimize açıklık getirilebileceği belirtilerek, mevzuata ilişkin bilgilendirmenin iki taraflı olması gerektiği hatırlatılmıştır.

11. Türkiye'den Hurda Bakır İhracatı

Komisyon tarafından sözkonusu uygulama çerçevesinde ihracatçının üreticilerden yazı alması gerektiği, bu çerçevede iç piyasada fiyatların düşürüldüğü ve uygulamanın yerli sanayiye sübvansiyon niteliğinde olduğu, bu çerçevede hukuki dayanağının bulunmadığı belirtilerek uygulamanın en azından AB için kaldırılması talep edilmiştir.

Tarafımızca, hurda bakır ihracatının kayda tabi olduğu ve anılan uygulamanın yeni olmadığı ve 2006 yılından bu yana gerçekleştirildiği, bu çerçevede hurda bakır ihracatına getirilen bir kısıtlama olmadığı, bahse konu uygulamanın gerekçelerinin insan sağlığı ile çevrenin korunması ve istatistikî bilginin kayda alınması olduğu belirtilerek, ticaret istatistiklerinden bahisle ikili ticaretin sorunsuz bir şekilde devam ettiği vurgulanmıştır.

Komisyon tarafınca, bu uygulamanın bir ihracat lisansı niteliğinde ve dolayısıyla bir ihracat kısıtlaması olduğu, Türk tarafınca dile getirilen amaçlara ulaşılması için mevcut uygulamaya gerek olmadığı, istatistikî amaçlı bir uygulama için üreticilerden belge alınmasının

gerekmediği vurgulanarak AB ülkelerinin bahsekonu uygulama kapsamı dışında tutulması talebi yinelenmiştir.

12. Türkiye'nin İşlenmiş Tarım Ürünlerine Yönelik Tarife Kotası Uygulamaları

Komisyon tarafınca, AB'nin işlenmiş tarım ürünlerinde kota dağıtımını ilk gelen ilk alır kuralı çerçevesinde ayrımcı olmayan bir şekilde uyguladığı ifade edilmiş olup, karşılıklı olarak taviz verilmiş olan işlenmiş tarım ürünlerinde tarife kotalarının dağıtımının Türkiye'nin üstlenmekle yükümlü bulunduğu AB Gümrük Kodu'na uygun şekilde gerçekleştirilmediği, bu çerçevede ilk gelen ilk alır kuralının miktar kısıtlamaları çerçevesinde uygulandığı, Türkiye'nin sözkonusu ürünlerin tarife kotalarının dağıtımı için aranan şartları kaldırarak, kota dağıtım usullerinin AB ile uyumlaştırılması talep edilmiştir.

Tarafımızca, Topluluk menşeli işlenmiş tarım ürünlerinde kota dağıtımını hususunda, başvuru sahiplerinin ithalat lisansı alabilmek için Dış Ticaret Müsteşarlığına başvurdukları; kotaların, başvuru sahibi sayısına bağlı olarak, söz konusu ürünleri üreten ve/veya üretim aşamasında hammadde olarak tüketen sanayicilere bir seferde talep edilebilecek maksimum kotayı aşmayacak şekilde, başvuru tarihleri de dikkate alınarak, tahsis edildiği; dolayısıyla, kota dağıtımında, ilk gelen ilk alır kuralının uygulanmakta olduğu ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, 24 Eylül 2010 tarih ve 27709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Avrupa Birliği Çıkışlı Bazı İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" ile bir defada talep edilebilecek azami tarife kontenjanı miktarlarında artış gerçekleştirildiği bildirilmiştir. Konuya ilişkin olarak, devamla, AB menşeli işlenmiş tarım ürünleri ithalatında uygulanan tarife kotalarının dağıtım usullerinde değişiklik yapımına yönelik olarak çalışmaların sürdüğü belirtilmiştir.

Komisyon tarafından, tarife kontenjanlarının dağıtımında yapılan değişikliğin azami miktarlarda artış sağladığı, bununla birlikte mevcut şartlar (miktar kısıtlaması ve sanayici şartı) bulunduğu sürece, uygulamamızın AB ile uyumlu olmayacağı ifade edilmiştir.

13. 2/97 Sayılı OKK'nın Güncellenmesi

Komisyon tarafınca, 2/97 sayılı OKK eki listenin güncelliğini yitirmiş olduğu, bu kapsamda 2/97 Sayılı OKK ekinin güncellenmesine yönelik çalışmaların uzun süredir gündemde yer aldığı belirtilmiştir. Komisyon tarafından ayrıca, konuya ilişkin olarak ülkemize iletilen mektup hatırlatılmış ve çalışmaların tamamlanmasına yönelik talepleri dile getirilmiştir

Tarafımızca, Komisyon'un 23 Şubat 2011 tarihli mektubuna cevaben iletilen mektupta yer alan hususlar yinelenmiştir. Bu çerçevede,

- Komisyonun mevzuat listesini iletacağı tarih ile GBOK'un listeyi kabul edeceği tarih arasında 3 aylık bir inceleme süresinin yetersiz kalacağı, bu çalışmaların yürütülebilmesi için 6 aylık süreye ihtiyaç duyulduğu,
- Türkiye tarafından teknik mevzuat uyumunun en kısa sürede tamamlanmasının ve uygulanmasının ülkemiz lehine olacağı göz önünde bulundurularak listede yer alan mevzuatın 1 yıl içinde tamamlanmasının bazı fiziki koşullar nedeniyle (çeviriler, bu alanda çalışan personelin azlığı ve görüş alma süreçleri) gerçekçi bulunmadığı,

- Komisyona iletilen mevzuatımıza görüş alınması için kesin sürelerin belirtilmesinin önem arz ettiği, belirlenen sürelerde görüş gelmemesi halinde mevzuatın uyumlu kabul edilmesi gerektiği,

- Halihazırda uyumu tamamlanan ve Komisyon'dan uygun görüş alınan Ölçü Aletleri Yönetmeliği ile Gemi Teçhizatı Yönetmeliğinin, 2/97 sayılı OKK çalışmalarından bağımsız olduğu ve bugüne kadar yayımlanan beyan metinlerinde de 2/97 sayılı listede yer alan mevzuatın uzantısı olan veya tamamıyla yeni olan mevzuat örneklerinin olduğu,

ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından, Türkiye'nin mevzuat listesini incelemesi için tanınan 3 aylık sürenin kısa bir süre olduğunun farkında oldukları, bununla birlikte uyumun mümkün olan en kısa sürede yapılmasının Türkiye'nin lehine olduğu dikkate alınarak kısa süreler belirlemenin uyumu daha etkin hale getireceği, bazı durumlarda ise bu 3 aylık süreye esneklik getirilebileceği dile getirilmiştir. Konuya ilişkin olarak ayrıca, 1 yıllık uyum süresine belli esneklik sağlanmasına yönelik hükümlerin OKK taslağına ilave edilebileceği ifade edilmiştir.

Türkiye'nin bildirdiği mevzuata 3 ay içinde Komisyonca görüş verilmesi, yetişmemesi halinde ise 3 ay ek süre talep edilmesi hususunda ise Komisyon uygun görüş belirtmiş ancak 6 aylık sürenin bitiminde herhangi bir görüşün Türkiye'ye iletilmemesi halinde mevzuatın otomatik olarak uygun kabul edilmesinin mümkün olamayacağını vurgulamıştır. Komisyon ayrıca, bugüne kadar yapılan çalışmalarda "Ölçü Aletleri Yönetmeliği" ile "Gemi Teçhizatı Yönetmeliği"ne dair görüş alma sürecinin çok uzun sürdüğünü bildiklerini, bu negatif örnekler nedeniyle Komisyonun çalışmalarının olumsuz değerlendirilmemesi gerektiğini, normal şartlarda Komisyon'un 3 ayda görüş vereceğini, gerekli hallerde 3 ay daha ilave süre talep edeceğini ancak bunun genele yayılmasını beklemediklerini ifade etmiştir. Ayrıca, otomatik kabul için önerilen sistemin ülkemiz için de sıkıntılar yaratabileceğini, yayımlanan bir mevzuatta sonradan değişiklik yapılması gerekeceğini, öte yandan Komisyon için de görüş verilmeyen bir mevzuatın uygun bulunmasının kesinlikle mümkün olamayacağını bir kez daha vurgulanmıştır.

Tarafımızca, 1 yıllık uyum süresi konusundaki esnekliğin anlaşılacağı belirtilmiş ve Komisyon tarafından belirtildiği üzere 1 yıllık uyum süresinin hem uyum çalışmalarını hem de Komisyon'dan görüş alma süresini kapsamının mümkün olamayacağı, diğer bir deyişle mevzuatın görüşe gönderilmesi ile 1 yıllık uyum süresinin kesilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Komisyon'un heyet başkanı ve uzmanı arasında konuya ilişkin bir mutabakat sağlanamamış ve 1 yıllık sürenin mevzuatın Komisyon'a iletilmesi durumunda kesilip kesilmeyeceği hususu netleştirilememiştir. Komisyon başkanı Türkiye ile benzer düşündüğünü, 1 yıllık sürenin kesilmesi gerekeceğini, diğer türlü Türkiye'den çok şey beklenip, Komisyon'un herhangi bir esneklik tanımayan taraf olacağını, bunun ise mümkün bulunmadığını belirtmiştir.

Tarafımızca, toplantıda konuşulan tüm hususların Komisyon tarafından taslak OKK'ya yansıtılması ve Türkiye'ye iletilmesi talep edilmiş ve gelen OKK taslağının değerlendirilerek cevabımızın Komisyon'a iletileceği, gerekli olması halinde konunun Teknik Mevzuat Çalışma Grubu (TMÇG) platformunda da ele alınabileceği belirtilmiştir.

14. Teknik Mevzuat

Taraflarca, 27 Ekim 2010 tarihinde gerçekleştirilen 12'nci Teknik Mevzuat Çalışma Grubu (TMÇG) toplantısının raporu görüşülmüştür.

Komisyon tarafınca, bahsekonu Çalışma Grubu toplantısının faydalı ve verimli geçtiği, mevcut GBOK toplantısı gündeminde yer alan bazı konuların ele alındığını (2/97 sayılı OKK'nın güncellenmesi, A.TR belgeli ürünlere uygulanan ithalat denetimi, Ölçü Aletleri gibi) belirtilerek, Gemi Teçhizatı Yönetmeliği kapsamında atanacak onaylanmış kuruluşun (OK) bildirimini öncesinde bir ön-denetime tabi tutulması konusundaki görüşmeye atıf yapılmıştır.

Tarafımızca cevaben, ülkemizin Komisyon'un ön-denetim konusundaki görüşlerine katılmadığı, bu hususun detaylı olarak toplantıda tartışıldığı ve bu denetimin Türkiye ile AB arasındaki anlaşmalara aykırı olacağına bir kez daha hatırlatılmasında fayda görüldüğü ifade edilmiştir.

Komisyon, konuya ilişkin Komisyon'un birimi olan DG MOVE'dan aldıkları mektubu okuyarak, Türkiye'nin bu mektubu bekleyerek hareket etmesini önermiştir.

Tarafımızca ise, 1/2006 sayılı OKK ile Türkiye'nin üye devletler ile aynı hak ve yükümlülükler sahip olduğu hatırlatılarak, yapılacak bu ön-denetimin bugüne kadar herhangi bir üye devlete yapıp yapılmadığı sorulmuştur.

Komisyon, Türkiye'ye karşı bir ayrımcılık yapılmadığını, gerekirse üye devletlere de benzer uygulamaların yapılacağını, gerekçeleri olması nedeniyle bu tür bir yöntemi seçtiklerini ifade etmiştir.

Tarafımızca bu uygulamanın, Onaylanmış Kuruluşu atayan yetkili kuruluş ile Onaylanmış Kuruluşu akredite eden TÜRKAK'ın yetkisinin sorgulanması olarak değerlendirileceği hatırlatılmıştır. Ayrıca halihazırda Onaylanmış Kuruluş olan kuruluşumuzun uygulamalarına dair olumsuz örnekler olduğunun belirtilmesinin yeterli olmadığı, Komisyon'un Türkiye'ye göndereceği mektubunda bu örneklerin de açıkça ifade edilmesinin beklendiği belirtilmiştir.

15. Gümrük Birliği ile İlgili Türk Mevzuatının AB'ye Bildirimi

Komisyon tarafından, Türkiye'nin yeni mevzuat hazırlanması sürecinde Komisyon'un görüşlerini dikkate almasını öngören Gümrük Birliği Kararı'nın 57. maddesinde yer alan yükümlülüklerinin sistematik bir şekilde hayata geçirilmediği belirtilmiş ve ticarete ilişkin konularda hazırlanan mevzuat kapsamında yakın işbirliği içerisinde bulunulması talep edilmiştir.

Tarafımızca, konuya ilişkin olarak, ülkemiz tarafından, danışma mekanizmaları da dâhil olmak üzere, Gümrük Birliği Kararı'nın hükümlerinin düzgün bir biçimde uygulanmasına büyük önem verildiği, bununla birlikte, bazı alanlarda sorunlarla karşılaşılabilirdiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak taslakların zamanında Komisyon'a bildirilmesi için gereken özenin gösterildiği, ancak, Gümrük Birliği'nin işleyişi ile ilgili farklı alanlarda mevzuat hazırlanması aşamasında farklı kurumların sorumlu olduğu ve/veya hızlı karar verilmesi gereken durumlarda, danışma mekanizmalarının istenildiği gibi işletilemediği ifade edilmiştir.

Öte yandan, Gümrük Birliği Kararı çerçevesinde öngörülen bildirim yükümlülüğünün tek taraflı olmadığı, nitekim 55. maddenin 1. fıkrası uyarınca Komisyon'un üye ülke uzmanlarına danışıldığı durumlarda, gayri resmi olarak Türk uzmanlarına danışılmasına ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmediği hatırlatılmıştır.

Sonuç olarak, Türk tarafının 1/95 sayılı OKK'nın 57(2), Komisyon tarafının ise anılan Karar'ın 55(1). maddeleri uyarınca konuya ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmek konusunda gerekli hassasiyeti göstermesi hususunda mutabık kalınmıştır. Komisyon tarafınca ayrıca, bildirimlere ilişkin GBOK toplantıları gündemine bir başlık eklenebileceği belirtilmiştir.

16. Gümrük Birliği/Ortaklık Anlaşması Çerçevesinde Öngörülen Anlaşmazlıkların Halli Mekanizmasının İşletilmesi

Konuya ilişkin olarak, Komisyon'un hukuk birimi yetkilileri tarafından, tarafların anlaşmazlıkların halline yönelik kullanabilecekleri mekanizmalar için Ankara Anlaşması'nın 25. maddesi ve Gümrük Birliği Kararı'nın 61 ve 62. maddelerine başvuruabilecekleri belirtilmiştir.

Bu çerçevede, Komisyon tarafından Ankara Anlaşması'nın 25. maddesi uyarınca tarafların anlaşmazlıkları Ortaklık Konseyi'ne götürebileceği, Ortaklık Konseyi'nin ise sorunu karara bağlama, konuyu Avrupa Adalet Divanı'na götürme veya mevcut bir mahkemeye taşıma olmak üzere 3 alternatifi bulunduğu, öte yandan bu kapsamda sorunun çözülmemesi durumunda Ortaklık Konseyi'nin tahkim usullerini belirlemekle yükümlü olduğu dile getirilmiştir.

Komisyon tarafınca devamla, 1/95 sayılı OKK'nın 61. maddesinin ise sadece aynı Karar'ın 58(2), 63 ve 64. maddeleri çerçevesinde hayata geçirilen tedbirler için geçerli olduğu, 62. maddede öngörülen tahkim usullerinin ise 61. madde kapsamında yer alan anlaşmazlıklar için kullanılabilirliği ifade edilmiştir. Öte yandan, taraflar arasındaki diğer anlaşmazlıklar için Ankara Anlaşması'nın hükümlerine başvurulması gerektiği ve bu çerçevede Ortaklık Konseyi'nin yukarıda bahse konu seçeneklere sahip olduğu belirtilmiştir.

Hukuk biriminin yorumlarının ardından, Komisyon tarafından uzun süredir çözülemeyen ticari sorunlar bulunduğu, bu çerçevede Ortaklık ilişkisine yeni bir kurum kazandırılmasını talep ettikleri, konuların çok uzun süre gündemde çözümsüz kalmasındansa bağımsız üçüncü bir tarafça çözüme kavuşturulmasının her iki tarafın da çıkarına olduğu ve bunun Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişi için gerekli olduğu, üye ülkelerin gerektiği hallerde kullanmak üzere böyle bir mekanizmaya sahip olduğu, benzer şekilde DTÖ'de de bu türden bir sistem öngörüldüğü, Komisyon'un önerisinin taraflar arasında tahkim usullerinin belirlenerek Ortaklık Konseyi'ne sunulması yönünde olduğu ifade edilmiştir.

Tarafımızca cevaben, 1/95 sayılı OKK'nın 61 ve 62. maddelerine ilişkin hukuki yorumumuzun örtüştüğü, bununla birlikte halihazırda mevcut mekanizmalarımız bulunduğu, bunlar arasında Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin önemli bir yere sahip olduğu, bilgi değişimi ve işbirliği için mevcut mekanizmaların kullanımının tercih edildiği beyan edilmiştir. Bununla birlikte, sorunların çözümü için işbirliğinin önemine değinilerek, Ankara Anlaşması hükümleri uyarınca Ortaklık Konseyi'nin karar vermekle yükümlü bulunduğu dile getirilmiştir.

Öte yandan, Türkiye olarak bugüne kadar ticari ortaklarımızla sorunları ikili bazda istişare ile çözüme yoluna gittiğimiz belirtilerek, dava yolunu tercih etmediğimiz vurgulanmış, ikili ticari sorunların Gümrük Birliği Ortak Komitesi, Ortaklık Komitesi, Ortaklık Konseyi gibi Ortaklık Organlarında ele alındığı göz önünde bulundurularak, anlaşmazlıkların halli mekanizmasına başvurulmasına ihtiyaç olmadığı belirtilmiştir.

17. Kıbrıs ile Ticaret

Komisyon tarafınca, 11 Aralık 2006 tarihli Avrupa Konseyi Sonuç Bildirgesi'ne atıf yapılarak, Türkiye'nin Katma Protokolün öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediği belirtilmiş, Türkiye'ye bahse konu yükümlülükleri yerine getirmesi ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi de dâhil olmak üzere tüm üye ülkelere karşı ticaretin önündeki her türlü kısıtlamayı kaldırması çağrısında bulunulmuştur. Bahse konu sorun çerçevesinde ilerleme kaydedilememesi durumunda, Konsey'in 2006 yılında uygulamaya koyduğu tedbirlerin sürdürüleceği ve bunun müzakere sürecini etkilemeye devam edeceği ifade edilmiştir. Komisyon tarafınca, son olarak, Aralık 2010 tarihli Konsey kararı ile de açıklandığı üzere, herhangi bir gecikme olmadan sorunun çözümüne yönelik ilerlemelerin beklendiği belirtilmiştir.

Tarafımızca, Türkiye'nin Ek Protokol'ü zamanında imzaladığı, ancak taraflar arasında uygulamaya yönelik olarak bazı yorum farklılıklarının mevcut olduğu dile getirilmiş olup, Türkiye-AB Gümrük Birliği çerçevesinde taraflar arasında malların serbest dolaşımının önünde fiilen bir engel bulunmadığı vurgulanmıştır. Ayrıca, 24 Ocak 2006 tarihli ilgili taraflarca uygulanan kısıtlamaların eş zamanlı olarak kaldırılmasına yönelik Eylem Planı'nın halen sonuca bağlanmadığı belirtilmiştir. Tarafımızca, Kıbrıs konusunda sürmekte olan Birleşmiş Milletler müzakere sürecinin desteklendiği, tarafların Kıbrıs sorununa kalıcı ve adil bir çözüm bulmasının ümit edildiği, hâlihazırda devam eden müzakerelerin başarıya ulaşmasının Türk ve Rum Kıbrıs toplumlarının siyasi eşitliğine dayalı bir Ortaklık Devletinin kurulmasına bağlı olduğu dile getirilmiştir.

18. Diğer Konular

18.1. Export HelpDesk'in Türkçe Olarak Hizmet Vermesi

Tarafımızca, AB'nin ülkemizin en önemli ticaret ortağı olduğu, Türk ihracatçı firmalarının çoğunlukla KOBİ'lerden oluştuğu, bahse konu firmaların Export Helpdesk'i yabancı dilde kullanacak personelinin bulunmadığı, bu kapsamda Türk firmalarının büyük bölümünün AB'ye ihracat yapmadığı, Export Helpdesk'in Türkçe olarak da hizmet vermesinin AB'nin Türk firmalarınca tanınırlığına da hizmet edeceği vurgulanarak, Türkiye'nin, Gümrük Birliği tarafı ve AB'yle tam üyelik müzakereleri sürdüren bir ülke olarak AB ile özel bir tercihli rejiminin bulunduğu belirtilmiş ve Export Helpdesk'in Türkçe hizmet vermesi talep edilmiştir.

Komisyon tarafı, Export Helpdesk'in muhtelif dillerde hizmet vermesinin nedeninin bu dillerin birden fazla ülkede kullanılması olduğunu belirtilerek, KOBİ'lerin kullanımı konusundaki hassasiyetimizin anlayışla karşılandığı, KOBİ'ler açısından durumun aslında sadece Türk firmaları için değil birçok AB üyesi ülke firmaları için de sorun olduğu, üye ülkelerin Export Helpdesk'in kullanıcılarının %30'unu oluşturduğu, ancak Export Helpdesk'in üye ülkelerin çoğunluğunun dilinde hizmet vermediği, son olarak Arapça ve Rusça dillerinde hizmet verilerek yaklaşık 30 ülkeye ulaşılmasının amaçlandığı, bu çerçevede Export Helpdesk'in kullanılacağı diller belirlenirken ulaşılabilecek ülke sayısının önemli bir

kriter olduğu ifade edilmiştir. Komisyon tarafı ayrıca, ülkemizde talep edildiği takdirde Türkiye'deki KOBİ'lere Export Helpdesk konusunda bilinç artırıcı faaliyetler düzenlenebileceğini belirtmiştir.

Tarafımızca, Komisyon'un önerisinin değerlendirileceği ifade edilmiştir.

18.2. Karşılıklı Tanıma

Komisyon tarafından "karşılıklı tanıma"ya ilişkin genel bilgiler sunulmuş, bu çerçevede Türkiye-AB Gümrük Birliği'ni kuran 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK)'nın 5, 6 ve 7'nci maddelerinin sırasıyla Topluluk Kurucu Anlaşması'nın 28, 29 ve 30'uncu maddelerine tekabül ettiği ve Topluluk ile Türkiye'nin düzenlenmemiş alanda malların karşılıklı serbest dolaşımını sağlama yükümlülüğünün bulunduğunu belirtmiştir.

Komisyon ayrıca, 2003 yılında bu konuda yayımlanan bir bildirgenin olduğunu ve bu Bildirge ile düzenlenmemiş alanda Türk ürünlerinin de üye devlet kaynaklı ürünlerle aynı muameleye tabi tutulması gerektiğinin belirtildiğini ve üye ülkelerden, düzenlenmemiş alanda yapılan teknik düzenlemelere Türk malları için de karşılıklı tanıma hükmü koymalarının istendiğini belirtmiştir. Bu kapsamda, Türkiye'nin de üye olduğu 98/34/EC sayılı Direktif kapsamındaki bildirim sistemine dair bilgi verilmiş ve yılda ortalama her ülkenin 30'ar taslak mevzuat bildirirken Türkiye'nin 2002'den bu yana toplamda 34 mevzuat bildirmesinin nedenlerinin anlaşamadığını da eklemiştir.

Konuya ilişkin tarafımızca, düzenlenmemiş alanda Türkiye tarafından üç farklı çalışmanın sürdürüldüğü belirtilmiştir. İlk olarak, Türk mevzuatının taranarak düzenlenmemiş alanda yer alan ulusal mevzuatın tespiti için bir çalışmanın sürdürüldüğü belirtilmiştir. Bu çalışmaya paralel olarak, düzenlenmemiş alanda karşılıklı tanıma konusundaki tüm hukuki metinlerin (764/2008 sayılı AB Tüzüğü, 1/95 sayılı OKK'nın ilgili maddeleri, Komisyon tarafından yayımlanan Bildirgede yer alan prensipler gibi) göz önünde bulundurulduğu bir taslak mevzuat hazırlığının devam ettiği, bunun yanı sıra, 98/34/EC sayılı Direktifi uyumlaştıran mevzuatımızın 2002 yılında yayımlandığı ve Türkiye'nin sisteme dahil olduğu dile getirilmiştir. Bu çerçevede, ülkemizin 2004 yılında ilk bildirimini gerçekleştirdiği, ilk zamanlarda bildirim nasıl yapılacağı konusunda ve bilincin artması amacıyla Komisyon ile ortaklaşa seminerlerin düzenlendiği belirtilmiş, bu konudaki çalışmaların halen sürdürüldüğü açıklanmıştır. Ayrıca Türkiye'nin düzenlenmiş alanda yürüttüğü çalışmalarının daha çok zamanı ve çabayı aldığı da eklenmiştir.

Komisyon tarafından ayrıca, kibritler konusunda karşılaştıkları sorunun daha çok üründe karşılara çıkmasından endişe ettikleri, zorunlu standart uygulamalarının kaldırılması veya önceden Komisyona bildirilmesi suretiyle uygulanması gerektiği hatırlatılmıştır.

Konu hakkında tarafımızca, kibritler konusundaki uygulamanın münferit olduğu, TSE tarafından standardın yanlış yorumlanması nedeniyle böyle bir durumla karşılaşıldığı ve konunun hızlı bir şekilde çözüldüğü ifade edilmiştir.

Komisyon, düzenlenmemiş alanda karşılıklı tanıma konusunun bir sonraki Teknik Mevzuat Çalışma Grubu toplantısında ele alınmasını talep etmiş ve Türkiye'ye bu alanda destek verebilecekleri ifade edilmiştir. Bu bağlamda, konunun bir sonraki Çalışma Grubu toplantısı gündemine alınması konusunda mutabık kalınmıştır.

19. Kapanış

Taraflar, sorunların çözümüne yönelik olarak, karşılıklı güven ve işbirliğinin önemini ve her iki tarafın çabalarını sürdürmesi gereğini teyit etmiş ve müteakip GBOK toplantısının, 7 Nisan 2011 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmesi yönündeki mutabakat yinelenmiştir.